

АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ТОВ «БЕЄВЕ» ЛИПОВОДОЛИНСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ANALYSIS OF MANAGEMENT BY RESOURCE POTENTIAL LLC "BEEVE" LIPOVODOLINSKA AREA SUMY REGION

УДК 338.242

Киричок О.В.

к.е.н., доцент кафедри менеджменту
в галузях АПК
Сумський національний аграрний
університет

У статті розглянуто організаційно-економічну характеристику досліджуваного підприємства. Надано оцінку наявності складу ресурсного потенціалу ТОВ. Проаналізовано сучасний стану управління ресурсним потенціалом. Зроблено певні висновки щодо стану складових елементів ресурсного потенціалу.

Ключові слова: потенціал, ресурси, підприємство, управління.

В статье рассмотрена организационно-экономическая характеристика предприятия. Дана оценка состава ресурсного потенциала ООО. Проанализировано современное состояние управления ресурсным потенци-

алом. Сделаны определенные выводы относительно состояния элементов ресурсного потенциала.

Ключевые слова: потенциал, ресурсы, предприятие, управление.

The article deals with the organizational and economic characteristics of the investigated enterprise. Provides an assessment of the availability of the resource potential of the LLC. Analyzes the current state of resource potential management. Some conclusions have been made as to the state components of resource potential.

Key words: potential, resources, enterprise, management.

Постановка проблеми. Ефективне і конкурентоспроможне функціонування кожного окремого сільськогосподарського підприємства є практично неможливим без якісного й економічно обґрунтованого розвитку та управління його ресурсним потенціалом, тому доцільно проводити організаційно-економічну характеристику досліджуваного підприємства та надавати оцінку складових елементів його ресурсного потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню управління ресурсним потенціалом підприємств присвячено праці таких учених, як Л.І. Михайлова, Н.С. Краснокутська, Є.В. Лапіна, О.С. Федоніна, О.О. Решетняк та ін.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз сучасного стану розвитку сільськогосподарського підприємства та складових елементів його ресурсного потенціалу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Товариство з обмеженою відповідальністю «Беєве» розташоване в Лісостеповій зоні Лівобережної України, у південній частині Сумської області. Головна садиба знаходиться в селі Беєве у західній частині Липоводолинського району. ТОВ «Беєве» створене для виробництва, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції, надання громадянам послуг щодо ведення сільськогосподарства і здійснення інших, пов'язаних із цим видів господарської діяльності, а також отримання на цій основі прибутку.

Для господарства характерна двоступінчаста організаційна структура системи ведення господарства, оскільки в структурі господарства виділяють бригади, ферми, тобто первинні підрозділи.

Для подальшої характеристики підприємства необхідно визначити його спеціалізацію, тип спеціалізації, відзначити, чи відповідає спеціалізація, яка склалася, умовам ведення раціонального сіль-

ського господарства, адже саме спеціалізація сільськогосподарського виробництва дає можливість дізнатися, наскільки ефективно та раціонально працює підприємство, та є одним із головних факторів інтенсифікації і підвищення ефективності виробництва. Для більш повного і точного визначення виробничого напрямку господарства розглянемо обсяг і структуру товарної продукції в табл. 1.

Із даних таблиці констатуємо, що найбільшу частку в середньому за п'ять років дослідження серед усіх видів товарної продукції займають зернові культури, сукупна частка яких становить у середньому за 2012–2016 рр. 45,6%. За розміром питомої ваги слідом за зерновими йде соняшник із часткою у структурі в 15,8% без очевидних тенденцій щодо змін. Те ж саме стосується й молока, яке займає третю позицію з розміром питомої ваги 16,8% із тенденцією до зменшення. Для тваринництва, як і для рослинництва загалом, характерна відсутність однозначних тенденцій змін питомих показників по роках.

З іншого боку, частка зернових перевищує 30%, але є меншою за 60%, тому можемо сказати, що господарство має середній рівень спеціалізації зернового напрямку. Крім того, оскільки частка рослинницьких галузей становить близько 77%, а на тваринництво припадає близько 21%, то можна говорити про раціональний підбір галузей із погляду їх функціональної ролі, коли рослинництво постачає в достатніх кількостях тваринництву корми, а тваринництво рослинництву – органічні добрива.

Отже, ми радимо керівництву господарства більш активно впроваджувати нові технології під час обробки землі і догляду за тваринами, проводити закупівлю високопродуктивних сортів і порід, застосовувати більш якісні мінеральні добрива та корми.

Продовжимо наші дослідження з аналізу головного засобу виробництва на селі – землі. Вона є

Таблиця 1

Склад та структура товарної продукції

Види продукції	2012 р.		2013 р.		2014 р.		2015 р.		2016 р.		В середньому за 2012-2016 рр.	
	Виручка тис. грн.	Питома вага, %	Виручка тис. грн.	Питома вага, %	Виручка тис. грн.	Питома вага, %	Виручка тис. грн.	Питома вага, %	Виручка тис. грн.	Питома вага, %	Виручка тис. грн.	Питома вага, %
Пшениця (озима)	2374	9,5	2131,9	9,2	6820,3	16,6	6762,3	10,1	11347,2	13,9	5887,1	11,9
Жито	59,2	0,2	75,4	0,3	79,2	0,2	808,5	1,2	-	-	204,5	0,4
Гречка	-	-	460,5	2	502	1,2	1304,4	2,0	-	-	453,4	1,0
Кукурудза на зерно	4538,4	18,2	8760,5	37,6	11371,4	27,7	17557,2	26,3	26093,4	31,9	13664,2	28,3
Ячмінь ярий	474,1	1,9	180,6	0,8	1711,1	4,2	2099,8	3,1	1637,8	2,0	1220,7	2,4
Овес	224	0,9	429,3	1,8	180,8	0,4	617,9	0,9	961,2	1,2	482,6	1,0
Просо	-	-	-	-	-	-	-	-	133,5	0,2	26,7	0,0
Сорго	-	-	515,5	2,2	103	0,3	313,7	0,5	-	-	186,4	0,6
Соняшник	6437,3	25,8	1891,7	8,1	8889,7	21,7	13442,4	20,1	18881,7	23,1	9908,6	19,8
Соя	1045,1	4,2	1688,1	7,3	1674,7	4,1	11360,2	17,0	12970	15,9	5747,6	9,7
Ріпак ярий	1613,2	6,5	443,7	1,9	-	-	-	-	-	-	411,4	1,7
Інша продукція рослинництва	98,3	0,4	21,1	0,1	210,7	0,5	263,1	0,4	95,9	0,1	137,8	0,3
Продукція рослинництва, разом	16863,6	67,7	16598,3	71,3	31542,9	76,8	54529,5	81,7	72120,7	88,1	38331,0	77,1
ВРХ у живій вазі	1526,7	6,1	404,2	1,7	409,8	1	3983,4	6,0	599,3	0,7	1384,7	3,1
Молоко	4779,9	19,2	5530,9	23,8	6561,4	16	7546,2	11,3	6953,5	8,5	6274,4	15,8
Інша продукція тваринництва	867,3	3,5	355,5	1,5	1619,5	3,9	12,5	0,0	1969,7	2,4	964,9	2,3
Продукція тваринництва, разом	7173,9	28,8	6290,6	27	8590,7	20,9	11542,1	17,3	9522,5	11,6	8624,0	21,1
Послуги в сільському господарстві	878,9	3,5	388,5	1,7	920,7	2,2	702,8	1,1	182	0,2	614,6	1,7
Разом	24916,4	100	23277,4	100	41054,3	100	66774,4	100	81825,2	100	47569,5	100

Таблиця 2

Склад та структура землекористування

Види угідь	2012 р.		2013 р.		2014 р.		2015 р.		2016 р.		Відхилення 2016 р. від 2012 р., +/-, га
	Площа, га	Питома вага, %	Площа, га	Питома вага, %	Площа, га	Питома вага, %	Площа, га	Питома вага, %	Площа, га	Питома вага, %	
Разом с.-г. угідь	5150	100	4661	100	4879	100	5025	100	5095	100	-55
у т. ч. рілля	4293	83,4	4293	92,1	4274	87,6	4239	84,4	4141	81,3	-152

основою виробничої діяльності та важливою умовою існування людського суспільства. Із земельних ресурсів для села визначальними є сільськогосподарські угіддя, тому розглянемо їх склад та структуру (табл. 2).

Використовуючи інформацію з табл. 2, можна сказати, що загальна площа сільськогосподарських угідь у 2016 р. порівняно з 2012 р. зменшилася на 55 га, а ріллі – на 152 га. Основною причиною такої ситуації є те, що відбулося виведення пайових ділянок зі складу загального земель-

ного фонду господарства, адже плата за оренду земельних ділянок, на думку деяких їх власників, замала. Невелика частина орендодавців вирішила розірвати орендні відносини з підприємством. Необхідно відзначити те, що рівень розораності за всі роки дослідження більше ніж 80%, що свідчить про інтенсивне використання земельного фонду та є позитивним явищем.

Ефективна діяльність сільськогосподарського підприємства та забезпечення високої продуктивності праці, а також збільшення виробництва

валової продукції можуть бути досягнені лише за рахунок раціонального, науково обґрунтованого використання трудових ресурсів, їх нормального матеріального стимулювання. Проведемо аналіз чисельного складу трудових ресурсів та ефективності використання їх робочої сили за допомогою даних, наведених у табл. 3.

Аналізуючи дані табл. 3, можна констатувати, що середньорічна чисельність працівників за період дослідження з 2012 по 2016 р. мала тенденцію до зниження на 18,4%, або на 27 осіб. На виникнення такої ситуації вплинуло скорочення кадрів у галузі рослинництва на два працівника, або на 2,8%, і галузі тваринництва на 25 осіб, або на 32,9%. Загалом таке скорочення було спричинене виїздом працівників у міста, де їхня праця є більш прибутковою, та виходом на пенсію осіб пенсійного віку.

Кількість відпрацьованих днів одним працівником збільшилася лише на 0,8%. Отже, констатуємо, що використання фонду робочого часу в господарстві протягом 2012–2016 рр. має переважно беззмінний характер. Позитивним є те, що значення показника валової продукції (в порівняльних цінах) на одного середньорічного показника (тобто продуктивність праці) збільшилося на майже на 90%.

Отже, щоб досягти такої продуктивної праці, керівництво вдалося до розроблення до заходів щодо підвищення ступеня вмотивованості та стимулювання працівників. До них належать: встановлення премій та різноманітних матеріальних заохочувань,

збільшення кількості відпускних днів, поліпшення рівня соціального забезпечення працівників, а саме більш якісне медичне обслуговування, культурно-побутове забезпечення та можливість організованого відпочинку у санаторно-курортних закладах.

Забезпеченість підприємства основними виробничими фондами визначається рівнем фондозабезпеченості та фондоозброєності праці. Першу розраховують як відношення вартості основних виробничих фондів на кожну сотню гектарів сільськогосподарських угідь. Другу розраховують як відношення вартості основних виробничих фондів до кількості працюючих на підприємстві.

Отже, збільшення рівня фондозабезпеченості та фондоозброєності є позитивним фактором.

Проаналізуємо окреслені категорії (табл. 4.).

Дані табл. 4 свідчать, що позитивним є зростання фондозабезпеченості на 120,3% (325,5 тис. грн.) та фондоозброєності на 167% (158,3 тис. грн.), що є наслідком зростання вартості основних фондів та скорочення кількості гектарів площі, що обробляється, й чисельності працівників. Показники інтенсивності використання основних виробничих фондів демонструють не дуже добру статистику, оскільки за 2012–2015 рр. фондоемність зросла на 33,7%, а фондовіддача, навпаки, впала – на 28,8%. Причини цього явища, на нашу думку, криються у доволі суттєвому зростанні вартості основних виробничих фондів – на 117,9%, або на 16 434 тис. грн., за менш значимого зростання вартості валової продукції у співставних цінах.

Таблиця 3

Динаміка середньорічної чисельності працівників та ефективність використання робочої сили

Показники	Роки					2016 р., % до 2012 р.
	2012	2013	2014	2015	2016	
Середньорічна чисельність працівників всього, осіб	147	127	131	117	120	81,6
у т. ч. у рослинництві	71	57	64	60	69	97,2
у тваринництві	76	70	67	57	51	67,1
Відпрацьовано 1-м робітником у середньому по підприємству, днів	239	251	242	245	241	100,8
Коефіцієнт використання річного фонду робочого часу	0,95	1	0,96	0,98	0,96	101,5
Виробництво ВП у співставних цінах 2010 р. на 1-го працівника, тис. грн.	142,4	256,6	245,4	241,8	270,3	189,8

Таблиця 4

Забезпеченість основними засобами та ефективність їх використання

Показники	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2016 р., % до 2012 р.
Середньорічна вартість ОЗ, тис. грн.	13935	13495	17369	24863	30369	217,9
Виробництво ВП у співставних цінах 2010 р.	20935	32583	32144	28289	32440	155,0
Фондозабезпеченість, тис. грн.	270,6	289,5	356,0	494,8	596,1	220,3
Фондоозброєність, тис. грн.	94,8	106,3	132,6	212,5	253,1	267,0
Фондовіддача, грн.	1,5	2,4	1,9	1,1	1,1	71,2
Фондоемність, грн.	0,7	0,4	0,5	0,9	0,9	133,7

Щоб підсумувати аналіз організаційно-економічних характеристик ТОВ «Беєве», необхідно звернутися до даних, що змогли б охарактеризувати загальний економічний стан підприємства. Таке дослідження необхідно зробити передусім для того, щоб дізнатися, наскільки загальна економічна криза в сільському господарстві вплинула на основні економічні показники діяльності господарства, а потім на основі отриманих даних зробити відповідні висновки і надати кваліфіковані поради керівництву. Ця інформація розташована в табл. 5.

Показники таблиці дають змогу констатувати, що виробництво валової продукції в 2016 р. у розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь порівняно з 2012 р. збільшилося на 56,6% за рахунок зростання обсягів валової продукції на 11 505 тис. грн., що було спричинене ефективним використанням підприємством земельних ресурсів.

Негативним є те, що спостерігається тенденція до скорочення обсягу валової продукції на 100 грн. основних виробничих фондів за досліджуваний період на 28,8% за рахунок зростання вартості основних виробничих фондів.

Товарна продукція господарства, як в абсолютному вимірі, так і в розрахунку на 100 га с.-г. угідь та на одного середньорічного робітника характеризується також позитивною динамікою розвитку, тобто відбувається зростання цих показників на 215,9%, 219,3% та 286,9% відповідно. Однак слід зазначити, що вартість товарної продукції не відбиває інфляційних індексів, тому показує лише номінальне зростання.

Чистий прибуток по всіх абсолютно позиціях демонструє неоднозначну динаміку, оскільки про-

тягом 2012–2015 рр. спостерігалось його постійне зростання, зокрема у 2015 р. підприємство отримало рекордний прибуток у розмірі 31 534 тис. грн., що спричинило різкий підйом інших пов'язаних показників. Водночас наступного 2016 р. прибуток знизився і в абсолютному вимірі становив 24 483 тис. грн, що було все одно більше за цей показник у базовому 2012 р. на 673,6%. Рівень рентабельності на останній рік дослідження становив 41,2%, а його збільшення порівняно з базовим 2012 р. становило 27,68 п. п.

Підсумовуючи проведенне дослідження організаційно-економічної характеристики ТОВ «Беєве», слід зазначити, що господарство за розглянутий період у цілому поліпшило результати своєї діяльності. Найбільшого успіху досягло в 2015 р., коли стало дуже прибутковим. Це, на нашу думку, є підсумком ефективної управлінської політики керівництва.

Грошова оцінка земельних ділянок проводиться за методикою, яка затверджується Кабінетом Міністрів України. Експертна ж оцінка земельних ділянок здійснюється відповідно до Методики, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України та Порядку проведення експертної оцінки земельних ділянок, затвердженого наказом Держкомзему України.

Для розрахунку грошової оцінки землі за конкретний рік необхідно помножити грошову оцінку землі (була здійснена по Україні станом на 01.07.1995) на коефіцієнт індексації.

Значення коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки сільськогосподарських угідь (ріллі, багаторічних насаджень, сіножатей, пасовищ та перелогів) за 2016 р. становить 1,0, для земель несільськогосподарського призначення – 1,06.

Таблиця 5

Динаміка основних економічних показників діяльності підприємства

Показники	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2016 р., % до 2012 р.
1. Вироблено ВП у співставних цінах 2010 р., усього, у т. ч. в розрахунку на:	20935	32583	32144	28289	32440	155,0
- 100 га с.-г. угідь, тис. грн.;	406,5	699,1	658,8	563,0	636,7	156,6
- 1-го робітника, тис. грн.;	142,4	256,6	245,4	241,8	270,3	189,8
- 100 грн. вартості ОВФ, тис. грн.;	150,2	241,4	185,1	113,8	106,8	71,2
- 1 люд.-год. прямих затрат праці, грн.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	100,0
2. Товарна продукція, всього, тис. грн., у т. ч. в розрахунку на:	26557	24452	42448	68771	83891	315,9
- 100 га с.-г. угідь;	515,7	524,6	870,0	1368,6	1646,5	319,3
- 1-го середньорічного робітника	180,7	192,5	324,0	587,8	699,1	386,9
3. Валовий прибуток, +(-), всього, тис. грн., у т. ч. в розрахунку на:	5136	1516	15014	28752	32830	639,2
- 100 га с.-г. угідь;	99,7	32,5	307,7	572,2	644,4	646,3
- 1-го середньорічного робітника	34,9	11,9	114,6	245,7	273,6	783,9
4. Чистий прибуток, +(-), усього, тис. грн., у т. ч. в розрахунку на:	3165	1590	15399	31534	24483	773,6
- 100 га с.-г. угідь;	61,5	34,1	315,6	627,5	480,5	781,3
- 1-го середньорічного робітника	21,5	12,5	117,5	269,5	204,0	949,0
5. Рівень рентабельності, +(-) %	13,53	6,95	56,93	84,68	41,21	27,68

Грошову оцінку землі сільськогосподарського призначення Липоводолинського району (1 га) наведемо в табл. 6.

Таким чином, результати розрахунків табл. 6 свідчать про те, що найбільша грошова оцінка землі сільськогосподарського призначення в районі, де знаходиться підприємство, яке було вибрано нами для поглибленого вивчення, становила в 2015–2016 рр. 18 938 грн.

Далі розрахуємо грошову оцінку сільськогосподарських угідь ТОВ «Беєве» Липоводолинського району. Для цього помножимо вартість 1 га землі сільськогосподарського призначення на площу сільськогосподарських угідь підприємства (табл. 7).

Виходячи з даних табл. 7, зазначимо, що найбільша грошова оцінка в досліджуваному підприємстві припадає на 2016 р. за рахунок збільшення грошової оцінки 1 га земельних угідь по Липоводолинському району (незважаючи на той факт, що за досліджуваний період площа підприємства зменшилась на 55 га).

Далі наведемо розрахунки грошової оцінки трудових ресурсів ТОВ «Беєве». У табл. 8 наведемо загальну кількість працівників в ТОВ «Беєве».

Отже, найбільша середньорічна чисельність працівників, зайнятих у с.-г. виробництві, становила в 2012 р. Це пояснюється тим, що загальна кількість найманих працівників у сільськогосподарських підприємствах і в Україні у цілому, і в Сумській області зокрема останніми роками, на жаль,

поступово зменшується. Основними причинами звільнення працівників з роботи в останні роки є скорочення виробництва, закриття підприємства, низький рівень оплати праці та несвоєчасність її виплати, власне бажання.

У табл. 9 наведемо середньомісячну заробітну плату одного працівника в ТОВ «Беєве».

Отже, дані таблиці свідчать про щорічне збільшення заробітної плати в ТОВ «Беєве», а за досліджуваний період вона збільшилася на 93,5%, або на 1 892 грн.

Далі наведемо грошову оцінку трудових ресурсів ТОВ «Беєве» (даний показник запропонований Б.Й. Пасхавером, українським ученим-економістом, професором, членом Національної академії аграрних наук України) (табл. 10).

Аналіз табл. 10 свідчить про те, що найбільша грошова оцінка трудових ресурсів ТОВ «Беєве» становила в 2016 р., це відбулося за рахунок збільшення середньомісячної заробітної плати одного працівника.

Стосовно матеріально-технічних ресурсів слід зазначити, що відсутність упродовж багатьох років у значній частині господарств Сумської області оновлення основних засобів виробництва у сполученні з їх великим зношенням і поступовим списанням, звичайно ж, призвело до порушення їх оптимальної структури погіршення якісного стану.

Викликає занепокоєння, зокрема, поступове зменшення кількості технічних засобів, яке нега-

Таблиця 6

Грошова оцінка землі сільськогосподарського призначення Липоводолинського району, грн.

Назва району	Сільськогосподарські угіддя						
	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.
Липоводолинський	12636	12636	12636	12636	15782	18938	18938

Таблиця 7

Грошова оцінка земельних ресурсів ТОВ «Беєве», млн. грн.

№	Назва підприємства	Роки					2016 р. у % до 2012 р.
		2012	2013	2014	2015	2016	
1.	ТОВ «Беєве»	65,1	58,9	77,0	95,2	96,5	148,2

Таблиця 8

Динаміка середньорічної кількості працівників у досліджуваному підприємстві, осіб

Показник	Роки					2016 р. у % до 2012 р.
	2012	2013	2014	2015	2016	
Середньорічна чисельність працівників, зайнятих в с.-г. виробництві	147	127	131	117	120	81,6

Таблиця 9

Середньомісячна заробітна плата одного працівника в ТОВ «Беєве», грн.

Показник	Роки					2016 р. у % до 2012 р.
	2012	2013	2014	2015	2016	
Середньомісячна заробітна плата одного працівника	2024	2269	2476	3140	3916	193,5

Таблиця 10

Грошова оцінка трудових ресурсів ТОВ «Беєве», млн. грн.

Назва підприємства	Роки					2016 р. у % до 2012 р.
	2012	2013	2014	2015	2016	
ТОВ «Беєве»	23,8	23,1	26,0	29,4	37,6	158,0

Таблиця 11

Динаміка грошової оцінки МТР досліджуваного підприємства, млн. грн.

№	Назва підприємств	Роки					2016 р. у % до 2012 р.
		2012	2013	2014	2015	2016	
1.	ТОВ «Беєве»	15,8	16,3	19,7	26,9	33,4	211,4

Таблиця 12

Структура сукупного ресурсного потенціалу ТОВ «Беєве» Липоводолинського району, млн. грн.

№	Ресурси	Роки										2016 р. у % до 2012 р.
		2012	%	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%	
1	Грошова оцінка с.-г. угідь	65,1	62,2	58,9	59,9	77,0	62,8	95,2	62,8	96,5	57,6	148,2
2	Грошова оцінка трудових ресурсів	23,8	22,7	23,1	23,5	26,0	21,2	29,4	19,4	37,6	22,5	158,0
3	Середньо-річна вартість МТР	15,8	15,1	16,3	16,6	19,7	16,0	26,9	17,8	33,4	19,9	211,4
4	Середньо-річна вартість нематеріальних активів	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0
5	Сукупний ресурсний потенціал	104,7	100	98,3	100	122,7	100	151,5	100	167,5	100	160,0

тивно відображається на строках виконання сільгоспробіт, а в підсумку – розмірах й якості урожаїв вирощуваних культур.

Грошова оцінка матеріально-технічних ресурсів розраховується як сума основних засобів та оборотних засобів підприємства.

Наведемо нижче дані щодо грошової оцінки матеріально-технічних ресурсів ТОВ «Беєве» Липоводолинського району (табл. 11).

Отже, розрахунки табл. 11 свідчать про збільшення грошової оцінки матеріально-технічних ресурсів ТОВ «Беєве», таке збільшення відбулося за рахунок збільшення основних та оборотних фондів на підприємстві.

Що стосується нематеріальних активів ТОВ «Беєве», то, на жаль, вони на підприємстві є, але вони не оцінені й не зазначені на балансі підприємства. Така практика спостерігається не тільки в підприємстві, яке було вибрано нами для поглибленого вивчення, а й у багатьох сільськогосподарських підприємствах нашої країни.

Отже, розрахуємо вартість сукупного ресурсного потенціалу ТОВ «Беєве» (табл. 12).

Таким чином, можемо зробити висновок, що за досліджуваний період 2012–2016 рр. сукупний ресурсний потенціал ТОВ «Беєве» збільшився на 60%.

Висновки з проведеного дослідження.

Отже, розроблення стратегії розвитку підпри-

ємства потребує передусім ресурсного обґрунтування можливостей його подальшого розвитку: оцінювання наявного ресурсного потенціалу, визначення невикористаних можливостей ресурсного потенціалу, оптимізації складу ресурсів підприємства та джерел їхнього формування; оцінювання ризиків додаткового залучення ресурсів. Але хотілося б зауважити, що ефективна прибуткова діяльність будь-якого підприємства залежить не тільки від наявного потенціалу, а й від ефективного, цілеспрямованого управління та компетенції персоналу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: навч. посіб. / В.Н. Гавва, В.Н. Гавриш, Е.А. Божко. К., 2004. 224 с.
2. Гудзинський О.Д., Судомир С.М. Методичні аспекти формування потенціалу, адекватного стратегічному розвитку підприємств. Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2007. № 1. С. 11–15.
3. Єрмаков О.Ю., Кареба М.І. Методичні аспекти узагальненої оцінки економічної ефективності використання ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки». 2009. Вип. 22. Ч. 2. С. 12–15.
4. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. К.: Центр навч. літ., 2005. 352 с.